

Η τελευταία Εξομολόγηση

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Άγνωστος συγγραφέας

(Αληθινή ιστορία)

Το παρακάτω κείμενο είναι μία αληθινή ιστορία μεταφρασμένη από το παράνομο ρωσικό θρησκευτικό περιοδικό Ελπίδα («Ναντιέζντα») αρ. 9. Αποτελεί κεφάλαιο ενός βιβλίου που περιγράφει την ζωή του π. Αρσενίου, ενός αγίου ιερέως που έδρασε μέσα στα στρατόπεδα συγκεντρώσεως.

***

Η επιθεώρησις τελείωσε. Οι κρατούμενοι ωδηγήθηκαν με φωνές και βία πίσω στους θαλάμους τους, ο καθένας σύμφωνα με τον αριθμό του, και η πόρτα κλειδώθηκε. Υπήρχε ακόμη χρόνος πριν από τον ύπνο για να κουβεντιάσουν μεταξύ τους, ν' ανταλλάξουν εντυπώσεις από το στρατόπεδο, να πουν τα νέα της ημέρας, να νικήσουν κάποιον στο ντόμινο ή να ξαπλώσουν στις σανίδες της κουκέτας τους και ν' αναπολήσουν το παρελθόν. Δύο ώρες αργότερα ο ήχος των συνομιλιών ακουγόταν ακόμη, όμως σιγά-σιγά υποχώρησε και βασίλεψε η σιωπή, καθώς οι κρατούμενοι παραδόθηκαν στον ύπνο.

Αρκετή ώρα μετά το κλείδωμα του θαλάμου ο π. Αρσένιος στάθηκε πλάι στα ξύλινα κρεβάτια και προσευχήθηκε· έπειτα ξάπλωσε κι αυτός και συνεχίζοντας την προσευχή αποκοιμήθηκε.

Ως συνήθως, ήταν ένας ύπνος ανήσυχος. Γύρω στη μία μετά τα μεσάνυχτα ένιωσε κάποιον να τον σκουντάη. Ανακάθισε και αντίκρουσε την ανήσυχη σιλουέτα ενός ανθρώπου που ψιθύριζε:

“Πάμε γρήγορα! Ο διπλανός μου πεθαίνει και σε ζητάει!”.

Βρήκαν τον ετοιμοθάνατο στην άλλη άκρη του θαλάμου. Ήταν ξαπλωμένος ανάσκελα· η αναπνοή του ήταν βαριά και ακανόνιστη, τα μάτια του διάπλατα ανοιχτά κατά τρόπο αφύσικο.

“Με συγχωρείς... Σε χρειάζομαι... Πεθαίνω...”. Κοίταξε τον π. Αρσένιο και πρόσθεσε σταθερά: “Κάθησε”.

Ο π. Αρσένιος κάθησε στην άκρη του κρεβατιού. Το φως από τον διάδρομο παίρνοντας σχήμα ανάμεσα από τις κουκέτες φώτιζε αδύναμα το πρόσωπο του ετοιμοθανάτου κρατουμένου, που καλυπτόταν από χονδρές σταγόνες ιδρώτος. Τα μαλλιά του ήταν ανακατωμένα, τα χείλη του σφιγμένα από τον πόνο. Ήταν εξαντλημένος και το πρόσωπό του είχε μία νεκρική χλωμάδα. Τα μάτια του όμως ήταν διάπλατα ανοιχτά και κοιτούσαν τον π. Αρσένιο σαν δύο αναμμένοι πυρσοί. Σ’ αυτά τα δύο μάτια αντικατοπτριζόταν τώρα όλη η πορεία της επίγειας ζωής του. Πέθαινε. Άφηνε αυτή τη ζωή κουρασμένος και γεμάτος πόνο. Αλλά κρατιόταν ακόμα από μία τελευταία επιθυμία: να δώσει λόγο για όλα στον Θεό.

“Εξομολόγησέ με, συγχώρησε τις αμαρτίες μου. Είμαι μοναχός με μυστική κουρά”.

Οι διπλανοί του κρατούμενοι πήγαν να κοιμηθούν αλλού. Όλοι έβλεπαν ότι ο θάνατος είχε φθάσει. Ακόμη και σ’ ένα θάλαμο στρατοπέδου κρατουμένων υπήρχε ευσπλαχνία και συμπάθεια για τον ετοιμοθάνατο.

Πλησιάζοντας πιο κοντά στον μοναχό και χαϊδεύοντας τα κοντά, ανακατωμένα μαλλιά του ο π. Αρσένιος έσιαξε την τριμμένη κουβέρτα. Με το χέρι του πάνω στο κεφάλι του μοναχού διάβασε ψιθυριστά τις ευχές και συγκεντρώνοντας την προσοχή του ετοιμάστηκε ν’ ακούσει την εξομολόγησι.

“Η καρδιά μου... Δεν χτυπάει καλά...” ψιθύρισε ο ετοιμοθάνατος μοναχός και

λέγοντας το μοναχικό του όνομα, «Μιχαήλ», άρχισε την εξομολόγησί του.

Σκύβοντας πάνω από την ξαπλωμένη σιλουέττα ο π. Αρσένιος παρακολουθούσε με προσοχή την φωνή που μόλις ακουγόταν, ενώ άθελά του κοίταζε μέσα στα μάτια του Μιχαήλ. Μερικές φορές ο ψίθυρος σταματούσε και το μόνο που ακουγόταν ήταν το σφύριγμα από το στήθος του. Ο Μιχαήλ έπαιρνε απεγνωσμένα αέρα από το στόμα του. Άλλοτε πάλι σώπαινε εντελώς και φαινόταν σαν να είχε έρθει ο θάνατος. Τα μάτια του όμως συνέχιζαν να κινούνται και κοιτάζοντας μέσα σ' αυτά ο π. Αρσένιος διάβαζε όλα όσα ο ψίθυρος προσπαθούσε να εκφράσει.

Ο π. Αρσένιος είχε εξομολογήσει πολλούς στα τελευταία τους και αυτού του είδους οι εξομολογήσεις ήταν πάντα κάτι το βαθιά συγκινητικό. Τώρα όμως, ακούγοντας την εξομολόγησι του Μιχαήλ, ο π. Αρσένιος έβλεπε ξεκάθαρα ότι μπροστά του βρισκόταν ένας άνθρωπος που είχε φτάσει σε σπάνια επίπεδα πνευματικής τελειώσεως.

Ένας άνθρωπος δίκαιος πέθαινε, ένας άνθρωπος προσευχής, ένας άνθρωπος που είχε αφιερώσει τη ζωή του στον Θεό και στον συνάνθρωπο μέχρι τελευταίας πνοής.

Ένας άνθρωπος δίκαιος πέθαινε και ο π. Αρσένιος άρχισε να συνειδητοποιεί ότι ο ιερέυς Αρσένιος ήταν μικρός και ασήμαντος μπροστά του, ότι δεν ήταν καν άξιος να φιλήσει την άκρη των ενδυμάτων του.

Ο ψίθυρος διακοβόταν όλο και πιο συχνά, αλλά τα μάτια έλαμπαν από ζωή και μέσα τους, μέσα σ' αυτά τα δύο μάτια, ο π. Αρσένιος, όπως και πριν, τα διάβαζε όλα. όλα όσα ο ετοιμοθάνατος λαχταρούσε να εκφράσει.

Στην εξομολόγησί του ο Μιχαήλ έγινε δικαστής του εαυτού του· και τον δίκασε αυστηρά, χωρίς έλεος. Μερικές φορές έμοιαζε σαν να απομακρυνόταν απ' τον εαυτό του, σαν να 'βλέπε κάποιον άλλον να πεθαίνει. Κι ήταν εκείνον τον άλλον που δικάζαν τώρα μαζί με τον π. Αρσένιο.

Ο π. Αρσένιος έβλεπε την επίγεια ζωή του Μιχαήλ σαν ένα καράβι βαρυφορτωμένο με βάσανα και θλίψεις —παλιές και τωρινές— να απομακρύνεται πια απ' αυτόν και να κατευθύνεται προς τη μακρυνή χώρα της λησμοσύνης. Τώρα έμενε μόνο να πετάξει έξω όλα τα άχρηστα, όλα τα περιττά και επουσιώδη και να παραδώσει τα χρήσιμα στα χέρια του ιερέως, που ενδεδυμένος με την δύναμι του Θεού θα του έδινε την συγχώρησι και την άφεσι όλων όσων είχε διαπράξει.

Στα λίγα λεπτά ζωής που του έμεναν ο μοναχός Μιχαήλ έπρεπε να τα παραδώσει όλα στον π. Αρσένιο, να τα απλώσει όλα ανοιχτά μπροστά στον Θεό, να αναγνωρίσει τις αμαρτίες του και έχοντας καθαρίσει τον εαυτό του στο δικαστήριο της δικής του συνειδήσεως, να σταθή κατόπιν μπροστά στο Κριτήριο του Θεού.

Ένας κρατούμενος πέθαινε, όπως ακριβώς και τόσοι άλλοι είχαν πεθάνει μπροστά στα μάτια του π. Αρσενίου. Τούτος ο θάνατος όμως τον επηρέασε όσο ποτέ κανένας άλλος. Έτρεμε καθώς συνειδητοποιούσε ότι ο Κύριος με το πολύ έλεός Του τον είχε αξιώσει να εξομολογήσει κάποιον που ανήκε στη χορεία των δικαίων.

Τούτη τη φορά ο Κύριος απεκάλυπτε έναν μεγάλο Του θησαυρό, που τόσο καιρό και με τόση αγάπη είχε καλλιεργήσει. Έδειχνε σε ποιά ύψη πνευματικής τελειότητος μπορούν να φθάσουν όσοι αγαπούν τον Θεό με αγάπη ανεξάντλητη, όσοι σηκώνουν τον ζυγό και το φορτίο του Χριστού και τα βαστάζουν μέχρι τέλους. Όλα αυτά ο π. Αρσένιος τα έβλεπε και τα καταλάβαινε.

Οι απίστευτα πολύπλοκες περιστάσεις της σύγχρονης ζωής μόνο εμπόδια και προσκόμματα θα μπορούσαν να έχουν προσφέρει στην κατά Θεόν πορεία κάποιου: επαναστατικές ζυμώσεις, προσωπολατρείες, πολύπλοκες ανθρώπινες σχέσεις,

επίσημη αθεία του κράτους, ποδοπάτημα της πίστεως, ηθική κατάπτωσης, διαρκής αστυνόμευσις και καταδόσεις, έλλειψις πνευματικού οδηγού. Η εξομολόγησις του ετοιμοθανάτου μοναχού ωστόσο έδειχνε ότι ένας άνθρωπος με βαθιά πίστι μπορεί όλα αυτά, κάθε τι που θα σταθή στον δρόμο του, να τα υπερνίκηση και να είναι κοντά στον Θεό.

Δεν ήταν ούτε σκήτη ούτε απομονωμένο μοναστήρι ο χώρος όπου ο Μιχαήλ είχε διανύσει την κατά Θεόν πορεία του. Αντίθετα, ήταν ο θόρυβος της ζωής, η βρωμιά της, η σκληρή μάχη με τις γύρω δυνάμεις του κακού, την άρνησι και την στρατευμένη αθεία. Είχε δεχθή πολύ λίγη πνευματική καθοδήγησι. Υπήρξαν κατά διαστήματα κάποιες συναντήσεις με δύο-τρεις ιερείς και ένας σχεδόν ολόκληρος χρόνος που τον πέρασε χαρούμενα σε στενή επικοινωνία με τον επίσκοπο Θεόδωρο, ο οποίος και τον έκειρε μοναχό. Αλλά μετά από τα δύο-τρία σύντομα γράμματα του επισκόπου απέμεινε μόνο ο ακλόνητος και φλογερός πόθος του να προχωρή μπροστά, όλο μπροστά, στον δρόμο προς τον Κύριο.

“Ακολούθησα άραγε τον δρόμο της πίστεως; Πήρα σωστά τον δρόμο του Θεού; Η μήπως έχασα τον δρόμο; Δεν ξέρω”, είπε ο Μιχαήλ. Ο π. Αρσένιος όμως έβλεπε ότι ο Μιχαήλ όχι μόνο δεν είχε παρεκκλίνει καθόλου από τον δρόμο που του είχε δείξει ο επίσκοπος Θεόδωρος, αλλά είχε κιόλας προχωρήσει πάρα πολύ σ’ αυτόν, έχοντας φθάσει και ξεπεράσει τους οδηγούς του.

Ολόκληρη η ζωή του Μιχαήλ ήταν μία μάχη «εν πορεία», μία μάχη για πνευματική και ηθική τελείωσι μέσα στη βαναυσότητα της σύγχρονης ζωής. Και ο π. Αρσένιος καταλάβαινε ότι ο Μιχαήλ είχε κερδίσει αυτή τη μάχη, τη μάχη που έδωσε μόνος εναντίον του κακού που τον περικύκλωνε. Καθώς έζησε μέσα στον κόσμο, αφιερώθηκε στην επιτέλεσι αγαθοεργιών στο όνομα του Κυρίου. Κράτησε μέσα στην καρδιά του σαν αναμμένο πυρσό τα λόγια του Αποστόλου: «Αλλήλων τα βάρη βαστάζετε και ούτως αναπληρώσατε τον νόμον του Χριστού».

Ο π. Αρσένιος συνειδητοποιούσε το μεγαλείο, την τελειότητα του πνεύματος του Μιχαήλ. Με τον ίδιο τρόπο αναγνώριζε και τη δική του αθλιότητα και ικέτευε θερμά τον Κύριο να δώση σ’ αυτόν, τον ιερέα Του Αρσένιο, τη δύναμι να ανακουφίση τα βάσανα του μονάχου σ’ αυτές τις τελευταίες στιγμές της επίγειας

ζωής του. Ήταν στιγμές που ο π. Αρσένιος αισθανόταν εντελώς ανήμπορος. Την ίδια ώρα όμως ένιωθε να εμψυχώνεται από την παρουσία του Μιχαήλ, του οποίου η επιθανάτια εξομολόγησι απεκάλυπτε μπροστά του τις θαυμαστές οδούς του Κυρίου, διδάσκοντας και οδηγώντας τον στο δρόμο της ολοκληρωτικής αφιερώσεως.

Έφτασε και η ώρα που ο Μιχαήλ είχε πια παραδώσει στον ιερέα —και δια μέσου εκείνου στον Θεό— όλα όσα βάραιναν την καρδιά του. Τα μάτια του κοίταζαν ερωτηματικά τον π. Αρσένιο. Ως ιερέυς, παίρνοντας από τον ετοιμοθάνατο μοναχό το φορτίο των αμαρτιών του και κρατώντας το στα χέρια του, ο π. Αρσένιος έτρεμε· έτρεμε πάλι με την επίγνωσι της αναξιότητος και ανθρώπινης αδυναμίας του. Απαγγέλλοντας την συγχωρητική ευχή στον δούλο του Θεού Μιχαήλ μοναχό, ο π. Αρσένιος από μέσα του έκλαιγε. Κατόπιν, μη μπορώντας να κρατηθή, ξέσπασε σε δάκρυα.

Ο Μιχαήλ σήκωσε τα μάτια του και κοίταξε προς τον π. Αρσένιο. “Ευχαριστώ... Ειρήνευε... Ήρθε η ώρα... Προσεύχου για μένα όσο πατάς σ’ αυτή τη γη· έχεις ακόμη πολύ δρόμο μπροστά σου... Σε παρακαλώ, πάρε το κασκέτο μου. Εκεί μέσα είναι ένα σημείωμα προς δύο ανθρώπους με μεγάλη ψυχή και μεγάλη πίστι. Πολύ μεγάλη. Όταν αφεθής ελεύθερος, πήγαινέ τους το σημείωμα αυτό. Σε χρειάζονται και τους χρειάζεσαι... Ράψε πάλι τον αριθμό στο κασκέτο. Και προσεύχου στον Κύριο για τον μοναχό Μιχαήλ”.

Καθ’ όλη τη διάρκεια της εξομολογήσεως έμοιαζε σαν να ήταν μόνοι τους· σαν τάχα ο θάλαμος και οι ένοικοί του, όλη η ατμόσφαιρα της φυλακής, όλα να είχαν γίνει πολύ απόμακρα· όλα να είχαν περιέλθει σ’ ένα είδος ανυπαρξίας. Παρέμενε μόνο η παρουσία του Θεού, η προσευχή των καρδιών τους και η σιωπηλή πνευματική ένωσι που τους έδενε και τους έφερνε ενώπιον του Κυρίου.

Κάθε αγωνία και ταραχή σταμάτησε· κάθε τι γήινο χάθηκε. Υπήρχε ο Θεός. Και τώρα η μία ψυχή πήγαινε να Τον συναντήσει, ενώ η άλλη αξιωνόταν να παρακολουθήσει ένα μεγάλο μυστήριο: τον θάνατο, την αναχώρησι από την ζωή.

Ο ετοιμοθάνατος μοναχός κράτησε σφιχτά το χέρι του π. Αρσενίου και προσευχήθηκε. Προσευχήθηκε με τόση αυτοσυγκέντρωση ώστε αποξενώθηκε εντελώς από το περιβάλλον. Εσωτερικά ο π. Αρσένιος πλησίασε ακόμα πιο πολύ κοντά του. Με ευλάβεια και χωρίς διαλογισμούς πάλευε ν' ακολουθήσει τον μοναχό στην προσευχή του.

Έπειτα ήρθε η στιγμή του θανάτου. Τα μάτια του ετοιμοθάνατου φωτίστηκαν έντονα με μία ήρεμη έκστασι. Τα λόγια του μόλις ακούγονταν: “Κύριε, μη με απόρριψης!”.

Ανασηκώνοντας το κορμί του από το κρεβάτι, ο Μιχαήλ άνοιξε τα χέρια και επανέλαβε δυνατά: “Κύριε! Κύριε!”. Άδραξε πάλι μπροστά, αλλά την επόμενη στιγμή έπεσε πίσω ανάσκελα και το κορμί του αμέσως χαλάρωσε.

Συγκλονισμένος ο π. Αρσένιος έπεσε στα γόνατα και άρχισε να προσεύχεται· όχι για την ψυχή και την σωτηρία του κοιμηθέντος μοναχού, αλλά για να ευχαριστήσει. Να ευχαριστήσει για το μεγάλο δώρο, να αξιωθή να δη εκείνο που είναι αθέατο στα μάτια και ακατανόητο στον νου, εκείνο που είναι το πιο κρυφό απ' όλα τα μυστήρια: τον θάνατο του δικαίου.

Όταν σηκώθηκε ο π. Αρσένιος, έσκυψε πάνω στο σώμα του νεκρού Μιχαήλ. Τα μάτια του ήταν ακόμη ανοιχτά, ακόμη γεμάτα φως. Όμως το φως σιγά-σιγά χλώμιαζε και την θέσι του έπαιρνε μία ανεπαίσθητη καταχνιά. Τα βλέφαρα έκλεισαν αργά, μία σκιά διέτρεξε το πρόσωπο, και στο πέρασμά της εκείνο έγινε αμέσως επιβλητικό, γαλήνιο, θριαμβευτικό.

Σκυμμένος πάνω στο λείψανο ο π. Αρσένιος προσευχόταν. Αν και μόλις είχε γίνει μάρτυς του θανάτου αυτού του νέου μοναχού, δεν ένιωθε λύπη. Αντίθετα, ήταν γεμάτος από ειρήνη και εσωτερική αγαλλίασι. Είχε γνωρίσει έναν δίκαιο του Θεού, είχε γευθή το έλεός Του, είχε δει την δόξα Του.

Προσεκτικά ο π. Αρσένιος τακτοποίησε τα ρούχα στο σώμα του νεκρού, έκανε βαθιά υπόκλισι μπροστά του και ξαφνικά συνειδητοποίησε ότι ήταν ακόμη στο θάλαμο ενός στρατοπέδου «με αυστηρό καθεστώς κρατήσεως». Σαν αστραπή πέρασε η σκέψις από το μυαλό του: Αυτό το στρατόπεδο είχε μόλις δεχθή μίαν επίσκεψι του Θεού, τον ίδιο τον Κύριο, που είχε έρθει να παραλάβη την ψυχή του δικαίου Μιχαήλ.

Μόνο λίγη ώρα απόμενε μέχρι το εγερτήριο. Ο π. Αρσένιος πήρε το κασκέτο του Μιχαήλ, τύπωσε στη μνήμη τον αριθμό και πήγε να ενημερώση τον θαλαμάρχη για τον θάνατο. Ο θαλαμάρχης, ο αρχαιότερος των καταδίκων, ρώτησε τον αριθμό του νεκρού και εξέφρασε την συμπάθειά του.

Οι θάλαμοι ξεκλειδώθηκαν. Οι κρατούμενοι έτρεξαν έξω για την επιθεώρησι και μπήκαν γρήγορα σε σειρές. Ο θαλαμάρχης πλησίασε τους επιθεωρητές που στέκονταν στην είσοδο του θαλάμου και ανέφερε: “Έχουμε έναν νεκρό, αριθμός Β 382.

Ένας από τους επιθεωρητές μπήκε στο θάλαμο, κοίταξε τον νεκρό, σκούνησε το λείψανο με τη μύτη της μπότας του και έφυγε. Δύο ώρες αργότερα έφθασε ένα έλκυθρο για να πάρη το πτώμα. Ένας γιατρός των φυλακών, από τους καλούμενους «εθελοντές εργασίας», μπήκε μέσα, διάβηκε με το βλέμμα του απρόσεκτα το νεκρό σώμα, σήκωσε λίγο το ένα βλέφαρο με το κλεισμένο σε γάντι χέρι του και μ' ένα τόνο απαρέσκειας είπε στην ομάδα υπηρεσίας: “Γρήγορα, βάλτε το στο κάρρο”.

Διάφορα πτώματα κοίτονταν ήδη πάνω στο έλκυθρο. Το σώμα του Μιχαήλ μεταφέρθηκε έξω και τοποθετήθηκε πάνω στα άλλα. Ο οδηγός πήρε θέσι

ισορροπώντας τα πόδια του επάνω στα πτώματα, που είχαν ήδη ξυλιάσει από το κρύο.

Έπεφτε ψιλό χιόνι και καθώς ακουμπούσε στα πρόσωπα των νεκρών, έλυωνε αργά. Ήταν σαν να έκλαιγαν. Κοντά στους θαλάμους στέκονταν ακόμα οι επιθεωρητές, που συζητούσαν με τον γιατρό, οι κρατούμενοι υπηρεσίας και ο π. Αρσένιος που έσφιγγε τα χέρια του στο στήθος και προσευχόταν σιωπηλά.

Το έλκυθρο άρχισε να κινείται. Κάνοντας μία βαθιά υπόκλιση ο π. Αρσένιος ευλόγησε τα άψυχα σώματα και γύρισε πίσω στον θάλαμο. Ο οδηγός τίναξε τα χαλινάρια και έκανε τα άλογα να ξεκινήσουν ξεστομίζοντας μια βρισιά. Το έλκυθρο απομακρύνθηκε αργά και χάθηκε από τη ματιά.

Πηγή: agiazoni.gr